

הלכות מגלה פרק ב

א. הקורא את המגלה למפרע, לא יצא: קרא ושכח פסוק אחד, וקרא פסוק שני לו, וחזר וקרא פסוק ששכח, וחזר וקרא פסוק שלישי לא יצא, מפני שקרא פסוק אחד למפרע; אלא כיצד עושה מתחיל מפסוק שני ששכח, וקורא על הסדר.

ב. מצא צבור שקראו חציה לא יאמר אקרא חצי האחרון עם הצבור, ואחזר ואקרא חצי ראשון: שזה קורא למפרע; אלא קורא מתחלה ועד סוף, על הסדר. קרא ושהה מעט, וחזר וקרא אף על פי ששהה כדי לגמור את כלה הואיל וקרא על הסדר, יצא.

ג. הקורא את המגלה על פה, לא יצא ידי חובתו. הלועז ששמע את המגלה הכתובה בלשון הקדש, ובכתב הקדש אף על פי שאינו יודע מה הן אומרים, יצא ידי חובתו; וכן אם היתה כתובה יונית ושמעה, יצא אף על פי שאינו מכיר, ואפלו היה השומע עברי.

ד. היתה כתובה תרגום, או בלשון אחרת מלשונות הגויים לא יצא ידי חובתו בקריאתה, אלא המכיר אותה לשון בלבד: והוא, שתהיה כתובה בכתב אותה לשון. אבל אם היתה כתובה בכתב עברי, וקראה ארמית לארמי לא יצא, שנמצא זה קורא על פה, וכיון שלא יצא הקורא ידי חובתו, לא יצא השומע ממנו.

ה. הקורא את המגלה בלא כונה, לא יצא. כיצד: היה כותבה, או דורשה, או מגיחה אם כון לבו לצאת בקריאה זו, יצא; ואם לא כון לבו, לא יצא. קרא, והוא מתנמנם הואיל ולא נרדם בשינה, יצא.

ו. במה דברים אמורים שהמכון לבו בכתובתה יצא בשמתכון לצאת בקריאה שקרא בספר שמעתיק ממנו, בשעה שהוא כותב; אבל אם נתכון לצאת בקריאה זו שכותב לא יצא, שאינו יוצא ידי חובתו אלא בקריאתה מספר שכלה כתובה בו בשעת קריאה.

ז. הקורא את המגלה וטעה בקריאתה, וקרא קריאה משבשת יצא, לפי שאין מדקדקין בקריאתה. קראה עומד, או יושב יצא, ואפלו בצבור; אבל לא יקרא בצבור יושב לכתחלה, מפני כבוד צבור. קראוה שנים, אפלו עשרה, כאחד יצאו הקוראים, והשומעים מן הקוראים; וקורא אותה גדול עם הקטן, ואפלו בצבור.

ח. אין קוראין בצבור, במגלה הפתובה בין הפתובים; ואם קרא, לא יצא אלא אם כן היתה יתרה על שאר היריעות או חסרה, כדי שיהא לה הכר. אבל יחיד קורא בה, ואפלו אינה חסרה ולא יתרה, ויוצא בה ידי חובתו.

ט. אין כותבין את המגלה אלא בדיו, על הגויל או על הקלף כספר תורה. ואם כתבה במי עפצא וקלקנתוס, פשרה; כתבה בשאר מיני צבעונים, פסולה. וצריכה שרטוט, כתורה עצמה; ואין העור שלה, צריך עבדה לשמה. היתה פתובה על הנגר, או על עור שאינו מעבד, או שכתבה גוי, או מין פסולה.

י. היו בה אותיות מטשטשות או מקרעות אם רשומן נפר אפלו

הָיוּ רַבָּה, כְּשֶׁרָה. וְאִם אֵין רְשׁוּמָן נִכָּר אִם הָיָה רַבָּה שָׁלֵם, כְּשֶׁרָה; וְאִם לֹא, פְּסוּלָה. הַשְּׁמִיט בָּהּ הַסּוֹפֵר אוֹתִיּוֹת אוֹ פְּסוּקִים, וְקִרְאָן הַקּוּרָא עַל פֶּה יֵצֵא.

יא. הַמַּגְלָה צְרִיכָה תְּפִירָה, עַד שֶׁיִּהְיוּ כָּל עוֹרוֹתֶיהָ מַגְלָה אַחַת. וְאִינָה נִתְּפֶרֶת אֲלֵא בְּגִידִין, כַּסֵּפֶר תּוֹרָה; וְאִם תְּפֶרֶת שְׁלֵל בְּגִידִין, פְּסוּלָה. וְאִינוּ צְרִיךְ לְתַפֵּר אֶת כָּל הִירִיעָה, כַּסֵּפֶר; אֲלֵא אִפְלוּ תְּפֶר בְּגִידִין שְׁלוֹשׁ תְּפִירוֹת בְּקֻצָּה הִירִיעָה, וְשְׁלוֹשׁ בְּאַמְצָעָה, וְשְׁלוֹשׁ בְּקֻצָּה הַשְּׁנִית כְּשֶׁרָה, מִפְּנֵי שְׁנִקְרָאת אֲגֵרֶת.

יב. וְצְרִיךְ הַקּוּרָא לְקֵרוֹת עֲשֶׂרֶת בְּנֵי הָמֶן וְעֲשֶׂרֶת, בְּנִשְׁימָה אַחַת, כְּדִי לְהוֹדִיעַ לָעַם, שֶׁכֵּלֵם נִתְּלוּ וְנִהְרָגוּ כְּאַחַד. וּמִנְהֵג כָּל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהַקּוּרָא אֶת הַמַּגְלָה, קוּרָא וּפּוֹשֵׁט כְּאַגֵּרֶת; וְכַשִּׁיגְמֹר, חוֹזֵר וְכוֹרֶכָה כָּלָה, וּמִבְּרֵךְ.

יג. שְׁנֵי הַיָּמִים הָאֵלּוּ, שֶׁהֵן אַרְבַּעַה עָשָׂר וַחֲמִשָּׁה עָשָׂר, אֲסוּרִין בַּסֵּפֶד וְתַעֲנִית, לְכָל אָדָם בְּכָל מְקוֹם בֵּין לְבְנֵי כְּרִכִּין, שֶׁהֵן עוֹשִׂין חֲמִשָּׁה עָשָׂר בִּלְבָד, בֵּין לְבְנֵי עִירוֹת, שֶׁהֵן עוֹשִׂין אַרְבַּעַה עָשָׂר בִּלְבָד. וּשְׁנֵי הַיָּמִים, אֲסוּרִין בַּסֵּפֶד וְתַעֲנִית בְּאֹדֶר הָרֵאשׁוֹן, כְּאֹדֶר הַשְּׁנִי. אֲנָשִׁי כְּפָרִים שֶׁהִקְדִּימוּ וְקִרְאוּ בַּשְּׁנִי אוֹ בַּחֲמִישִׁי הַסָּמוּךְ לְפוּרִים, מִתְּרִים בַּסֵּפֶד וְתַעֲנִית בְּיוֹם קְרִיאָתוֹ, וְאֲסוּרִין בַּשְּׁנֵי הַיָּמִים הָאֵלּוּ, אֵף עַל פִּי שְׂאִין קוּרְאִין בָּהֶן.

יד. מִצּוֹת יוֹם אַרְבַּעַה עָשָׂר לְבְנֵי כְּפָרִים וְעִירוֹת, וְיוֹם חֲמִשָּׁה עָשָׂר לְבְנֵי כְּרִכִּים לִהְיוֹת יָמֵי מִשְׁתָּה וְשִׂמְחָה, וּמִשְׁלֹחַ מְנוֹת לָרַעִים וּמִתְּנוֹת לְאַבְיוֹנִים. וּמִתְּרֵי, בַּעֲשִׂית מְלָאכָה; וְאֵף עַל פִּי כֵן, אֵין רְאוּי לַעֲשׂוֹת בּוֹ מְלָאכָה: אָמְרוּ חֲכָמִים, כָּל הָעוֹשֶׂה מְלָאכָה בְּיוֹם פּוּרִים, אֵינוּ רוֹאֶה סִימָן בְּרָכָה.

טו. בְּנֵי כְּפָרִים שֶׁקִּדְּמוּ וְקִרְאוּ בַּשְּׁנִי אוֹ בַּחֲמִישִׁי אִם חִלְקוּ מְעוֹת לְאַבְיוֹנִים בְּיוֹם קְרִיאָתוֹ, יֵצֵאוּ; אֲבָל הַמִּשְׁתָּה וְהַשִּׂמְחָה, אֵין עוֹשִׂין אוֹתָהּ אֲלֵא בְּאַרְבַּעַה עָשָׂר, וְאִם הִקְדִּימוּ, לֹא יֵצֵאוּ. וְסֵעוּדַת פּוּרִים שֶׁעֲשָׂאָה בְּלִילָהּ, לֹא יֵצֵא יָדֵי חוּבָתוֹ.

טז. כִּיֵּצֵד חוּבַת סֵעוּדָה זוֹ שֶׁיֵּאכֹל בָּשָׂר וְיִתְקַן סֵעוּדָה נְאֻחָה, כְּפִי אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדוֹ; וְשׁוֹתָה יַיִן, עַד שֶׁיִּשְׁתַּכַּר וְיִרְדֵּם בְּשִׁכְרוֹת.

יז. וְכֵן חַיֵּב לְשַׁלַּח שְׁתֵּי מְנוֹת שְׁלִבָּשָׁר, אוֹ שְׁלִמִינֵי תַבְּשִׁיל, אוֹ שְׁנֵי מִינֵי אֲכָלִין לְחִבְרוֹ: שֶׁנֶּאֱמַר "וּמִשְׁלַח מְנוֹת, אִישׁ לְרֵעֵהוּ" (אסתר ט, יט; אסתר ט, כב) שְׁתֵּי מְנוֹת, לְאָדָם אֶחָד. וְכָל הַמְּרַבֶּה לְשַׁלַּח לָרַעִים, מְשַׁבַּח. וְאִם אֵין לוֹ, מַחֲלִיף עִם חֲבֵרוֹ זֶה שׁוֹלַח לָזֶה סֵעוּדָתוֹ וְזֶה שׁוֹלַח לָזֶה סֵעוּדָתוֹ, כְּדִי לָקִים "וּמִשְׁלַח מְנוֹת, אִישׁ לְרֵעֵהוּ".

יח. וְחַיֵּב לְחַלֵּק לְעֲנִיִּים בְּיוֹם הַפּוּרִים, אֵין פָּחוֹת מִשְׁנֵי עֲנִיִּים; נוֹתֵן לְכָל אֶחָד מִתְּנָה אַחַת, אוֹ מְעוֹת אוֹ מִינֵי תַבְּשִׁיל אוֹ מִינֵי אֲכָלִין: שֶׁנֶּאֱמַר "וּמִתְּנוֹת לְאַבְיוֹנִים" (אסתר ט, כב) שְׁתֵּי מִתְּנוֹת, לְשְׁנֵי עֲנִיִּים. וְאֵין מְדַקְדָּקִין בְּמְעוֹת פּוּרִים, אֲלֵא כָּל הַפּוֹשֵׁט יָדוֹ לְטַל, נוֹתֵנִין לוֹ; וְאֵין מְשַׁנִּין מְעוֹת פּוּרִים, לְצִדְקָה אַחֶרֶת.

יט. מוּטָב לְאָדָם לְהִרְבּוֹת בְּמִתְּנוֹת אַבְיוֹנִים, מִלְּהִרְבּוֹת בְּסֵעוּדָתוֹ וּבְשַׁלַּח לָרַעִיו שְׂאִין שֵׁם שִׂמְחָה גְּדוֹלָה וּמִפְּאֲרָה, אֲלֵא לְשִׂמַּח לֵב עֲנִיִּים וִיתוּמִים וְאַלְמָנוֹת וְגֵרִים, שֶׁהַמִּשְׁמַח לֵב הָאֲמִלְלִים הָאֵלּוּ מְדַמָּה בְּשִׂכְיָנָה, שֶׁנֶּאֱמַר "לְהַחֲיוֹת רוּחַ שְׁפָלִים, וּלְהַחֲיוֹת לֵב נִדְכָּאִים" (ישעיהו נז, יט).

ב. כל ספרי הנביאים וכל הכתובים, עתידין לבטל לימות
המשיח, חוץ ממגלת אסתר הרי היא קימת כחמשה חמשי
תורה, וכהלכות שלתורה שבעל פה, שאינן בטלין, לעולם.
ואף על פי שכל זכרון הצרות יבטל, שנאמר "כי נשכחו,
הצרות הראשונות, וכי נסתרו, מעיני" (ישעיהו סה, טז) ימי הפורים
לא יבטלו, שנאמר "וימי הפורים האלה, לא יעברו מתוך
היהודים, וזכרם, לא יסוף מזרעם" (אסתר ט, כח).